

Noul proiect de modificare a regulamentului de racordare la rețea

În data de 6 iunie 2024, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei ("ANRE") a anunțat lansarea celei de-a doua etape a consultării publice pentru *Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind alocarea capacității rețelei electrice pentru racordarea locurilor de producere a energiei electrice* (denumită în continuare "**Metodologia**"), precum și pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui ANRE din domeniul racordării utilizatorilor la rețeaua electrică de interes public¹ (denumit în continuare "**Proiectul**" sau „**Proiectul de Ordin**”).

Proiectul reprezintă versiunea revizuită a proiectului de Ordin lansat de ANRE în februarie 2024², care a fost supus consultării publice preliminare până în data de 2 martie 2024 ("**Proiectul Inițial**").

Acest Proiect de Ordin, revizuit pe baza răspunsurilor și comentariilor obținute în urma consultării publice și a reuniunilor cu părțile interesate, introduce mai multe modificări și completări semnificative, în special în următoarele direcții:

1. **Noutăți privind Metodologia**

a) Clarificarea relației dintre Metodologie și procedura de racordare

Cu titlu preliminar, Proiectul clarifică faptul că prevederile Metodologiei se aplică anterior demarării procesului de racordare și constituie o pre-condiție a acestuia.

Ca urmare a licitării și plății integrale a capacității rețelei electrice alocate, aceasta devine capacitate rezervată în rețea, permițând viitorului utilizator să depună cererea de racordare și să obțină aviz tehnic de racordare („**ATR**”) conform prevederilor legale.

Astfel, contractul de alocare de capacitate a fost inclus în lista documentelor necesare pentru racordarea locurilor de producere/de consum și de producere carora li se aplică Metodologia. De asemenea, emiterea ATR este expres condiționată de îndeplinirea tuturor obligațiilor de plată a capacității alocate conform contractului de alocare de capacitate.

b) Creșterea pragului minim pentru aplicare a Metodologiei

Luând în considerare complexitatea mecanismului de licitație, Proiectul a **majorat pragul minim de la care se aplica Metodologia de la 1 MW la 5 MW.**

c) Amânarea datei de aplicare a Metodologiei

Data de aplicare a prevederilor Metodologiei a fost amânata de la 1 ianuarie 2025 la **1 ianuarie 2026**, având în vedere perioada mai lungă necesară pentru pregătirea platformei informatice de licitație, a procedurilor de calcul a capacității disponibile, a modului de desfășurare a licitațiilor și a ghidului de utilizare a platformei de licitație.

De asemenea, până la data de 1 iulie 2025, se vor elabora și publica o procedură privind punerea în aplicare a Metodologiei, precum și ghidul de utilizare a platformei pentru licitații în vederea alocării capacității disponibile a rețelei electrice.

Totuși, la fel ca și Proiectul Inițial, nici **Proiectul nu include vreo prevedere tranzitorie pentru a clarifica soarta proiectelor cu proceduri de racordare aflate în derulare (în faze mai mult sau mai puțin avansate) la data intrării în vigoare a Metodologiei.**

d) Clarificări privind calculul capacității disponibile

Au fost stabilite orientări mai clare cu privire la elementele avute în vedere la calculul capacității disponibile, respectiv: **(i)** ATR și contractele de racordare încheiate, fără lucrări de întărire; **(ii)** contractele de racordare a locurilor de producere/de consum și de producere, care prevăd lucrări de întărire realizate; și **(iii)** locurile de consum și de producere puse în funcțiune.

e) Clarificări privind studiul de soluție global

Proiectul menționează în mod explicit elementele luate în considerare de OTS în elaborarea studiului de soluție global, și anume toate centralele electrice pentru care au fost emise ATR în termen de valabilitate, inclusiv lucrările de întărire generale aferente, executate **sau care urmează să fie executate** conform prevederilor ATR.

De asemenea, costurile studiului de soluție global realizat de OTS vor fi alocate *pro rata* cu capacitatea alocată fiecărui participant prin licitație, față de capacitatea totală alocată într-un an în perioada de alocare. Această valoare rezultată se adaugă la valoarea contractului de alocare.

Această nouă prevedere crește practic impactul financiar al studiului de soluție global asupra costului fiecărui proiect care primește alocare de capacitate cu valoarea unor lucrări de întărire aferente unor / multor proiecte care în final se pot dovedi neviabile.

f) Calculul revizuit al prețului de pornire a licitației

Metoda de calcul a prețului de pornire a licitațiilor a fost revizuită, prețul de pornire fiind determinat prin raportarea valorii totale estimate a lucrărilor suplimentare de dezvoltare (**la care nu se mai adaugă valoarea studiului de soluție global**) la capacitatea totală disponibilă a rețelelor electrice provenită din lucrările suplimentare de dezvoltare.

Proiectul Inițial avea în vedere raportarea acestei valori la capacitatea totală solicitată de utilizatori pentru alocare.

De asemenea, a fost expres prevăzut modul de calcul al prețului de pornire a licitației pentru anul următor în sensul în care se recalculează prin luarea în considerare a valorii capacității nealocate în anul curent.

g) Condiții pentru alocarea capacității disponibile

Proiectul de Ordin prevede ca dacă suma capacităților aferente cererilor de alocare este mai mare decât capacitatea disponibilă pentru racordare în anul pentru care se solicită alocarea **și care nu include capacitatea provenită din lucrări suplimentare de dezvoltare**, dar mai mică decât capacitatea disponibilă pentru racordare în anul pentru care se solicită alocarea și care include capacitate provenită din lucrări suplimentare de dezvoltare, se desfășoară licitația și sunt acceptate toate ofertele, integral din punct de vedere al capacității licitate.

În această situație, utilizatorii încheie contracte de alocare de capacitate cu prețul licitat egal cu prețul de pornire a licitației.

h) Cerința unei garanții financiare din partea utilizatorului

Conform Proiectului, utilizatorii trebuie să constituie **o garanție financiară în valoare de 1% din valoarea contractului** înainte de semnarea contractului de alocare a capacității.

Neplata capacității alocate în termenele contractuale duce la pierderea capacității alocate și a garanției.

i) Modificări privind clauzele obligatorii în contractele de alocare a capacității disponibile

Ca urmare a revizuirii Proiectului, s-au prevăzut expres următoarele noi drepturi în favoarea OTS:

- să notifice utilizatorul privind pierderea capacității câștigate și rezilierea de plin drept a contractului în situația nerespectării condițiilor de plată a valorii contractului și a depășirii cu mai mult de 5 ani a termenului de punere sub tensiune finală a locului de producere/de consum și de producere (caz în care utilizatorul pierde și capacitatea alocată);
- să execute garanția financiară constituită de utilizator.

De asemenea, OTS este acum obligat expres să elibereze garanția financiară constituită de utilizator pentru plata capacității alocate, în termen de 2 zile lucrătoare de la data încasării de la utilizator a valorii integrale a contractului.

În ceea ce privește utilizatorul, i-au fost adăugate următoarele obligații:

- să facă dovada constituirii garanției financiare pentru plata capacității alocate la licitație;
- să achite OTS și/sau operatorului de distribuție ("OD"), după caz, penalități în procent de 0,01% pe zi de întârziere aplicat valorii contractului de alocare, în cazul depășirii termenului de punere sub tensiune finală a locului de producere/de consum și de producere (calculate începând cu prima zi a anului următor celui prevăzut pentru punerea sub tensiune finală), până la punerea sub tensiune finală, sub condiția ca lucrările suplimentare de dezvoltare a rețelei electrice să fi fost puse în funcțiune la termenul prevăzut în contract.

Proiectul a menținut prevederea din Proiectul Inițial conform căreia **punerea în funcțiune trebuie să se facă în anul solicitat pentru alocare**.

Cu toate acestea, dacă lucrările suplimentare de dezvoltare a rețelei electrice nu au fost puse în funcțiune la termenul prevăzut în contract, atunci OTS și/sau OD, după caz, plătesc utilizatorului penalități în procent de 0,01% pe zi de întârziere aplicat valorii achitate integral de utilizator, până la punerea în funcțiune a acestor lucrări. Și în acest caz, penalitățile de întârziere se aplică începând cu prima zi a anului următor celui prevăzut pentru punerea în

funcțiune a lucrărilor suplimentare.

Contractul de alocare a capacității include acum prevederi privind încetarea nu numai ca urmare a unui caz forță majoră, dar și a unui **caz fortuit**, care durează mai mult de 60 de zile, în condițiile legii, precum și la cererea utilizatorului (situație în care garanția financiară este executată, iar sumele deja plătite nu se returnează).

j) Alte aspecte relevante

A fost clarificată sintagma „*loc de producere a energiei electrice*”, prin se înțelege, după caz, și “loc de consum și de producere”, **inclusiv cel prevăzut cu instalații de stocare**.

2. **Noutăți aduse Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public**

Proiectul aduce o serie de modificări și completări Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public (“**Regulamentul**”), printre care se numără și:

a) Titlul asupra terenului/incintei

Proiectul introduce necesitatea prezentării ca anexa la cererea de racordare a **titlului asupra terenului / incintei** unde se afla locul de producere sau de consum care să fie **valabil până cel puțin la sfârșitul anului solicitat pentru punerea în funcțiune finală a instalației de utilizare**.

Dezvoltatorii vor trebui să acorde atenție sporită duratei inițiale pentru care se încheie contractele privind drepturile de folosință asupra terenurilor, în cazul în care acestea nu se încheie de la început pentru a acoperi și durata operării proiectului.

b) Comunicarea garanției financiare de către operatorul de rețea

Pentru cazurile în care emiterea ATR la rețelele electrice se face pe baza unui studiu de soluție, operatorul de rețea este obligat să comunice utilizatorului, odată cu studiul de soluție avizat, cuantumul garanției financiare necesare pentru racordare.

c) Condiționarea transmiterii ATR

Transmiterea ATR este condiționată de achitarea de către solicitant a tarifului de emitere sau de actualizare a ATR, inclusiv de constituirea garanției financiare în favoarea operatorului de rețea, reprezentând un procent de **5% din valoarea tarifului de racordare**.

d) Noi cazuri de executare a garanției financiare

Proiectul prevede **noi cazuri în care garanția financiară constituită de utilizator poate fi executată de operatorul de rețea**, respectiv dacă (i) autorizația de construire a obiectivului de la locul de consum și/sau de producere ce urmează a fi racordat la rețeaua electrică nu este transmisă în termenele prevăzute în contractul de racordare, și (ii) dacă utilizatorul nu solicită în scris încheierea contractului de racordare, cu anexarea documentației complete, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de încetarea valabilității ATR.

e) Încetarea valabilității ATR la solicitarea utilizatorului

O altă noutate este posibilitatea utilizatorului (titularului) de a solicita încetarea valabilității ATR, caz în care

contractul de racordare (daca a fost încheiat), înceteaza la data încetarii valabilității ATR, garanțiile financiare se executa și capacitatea aprobata pentru racordare devine disponibila pentru racordarea altor utilizatori.

f) Prelungirea termenelor pentru obținerea autorizației de construire

O modificare binevenita și așteptata de investitori este **reglementarea posibilității de prelungire a termenului pentru prezentarea autorizației de construire, o singura data, cu maximum 12 luni**, daca (i) este obținut acordul scris al operatorului de rețea, (ii) se dovedește ca motivele întârzierii nu sunt în controlul utilizatorului și (iii) se constituie o garanție financiară suplimentară de 5% din tariful de racordare, pe care utilizatorul o depune la operatorul de rețea în maximum 5 zile lucratoare de la data primirii acordului scris al acestuia.

g) Alte aspecte relevante

Modul de stabilire a punctelor de delimitare și alte aspecte privind racordarea la rețeaua electrică a locuințelor individuale, ansamblurilor de locuințe nou-construite, zonelor industriale, comerciale sau de servicii comune, a locurilor de producere care se racordează la rețele electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 110 kV, a instalațiilor aparținând autorităților judiciare și de aplicare a legii, și convenția-cadru pentru predarea în exploatare a instalației de racordare și machetele de raportare a datelor referitoare la racordarea utilizatorilor au fost introduse în anexele nr. 2 - 8 ale Regulamentului.

3. **Concluzie**

Proiectul reprezintă o îmbunătățire față de Proiectul Inițial clarificând unele aspecte și introducând elemente noi care fie repara anumite deficiențe ale Regulamentului, fie vin în sprijinul investitorilor serioși introducând anumite constrângeri financiare.

De asemenea, abordarea Proiectului este una echilibrată și în privința aplicării în timp, fiind decalată cu un an intrarea în vigoare a Metodologiei. Totuși, în această perioadă de 1 an și jumătate, rețeaua va continua să fie blocată parțial și de proiecte neviabile și cursa pentru capacitate probabil se va intensifica.

1. Disponibil [aici](#).

2. Disponibil [aici](#).